

Tumpe Lasse

Der blev født otte børn på Mosegården i de første ti år, hvor Karl Mann og Signe boede der. Under det ottende barns fødsel, døde både moderen og barnet og Karl stod tilbage med syv børn under ti år. Karl var efterkommer af en indvandret klejnsmed fra Lübeck, og til præstens åbenlyse fortrydelse blev de to første børn døbt henholdsvis Heinrich og Vilhelm. Da barn nummer tre kom til verden og skulle døbes, så præsten derefter strengt på Karl og sagde, at hvis barnet skulle døbes af ham, skulle det have et godt dansk navn. Præsten havde en imponerende størrelse og tilsvarende myndighed, så navnet 'Heinz' døde på Karls læber, og han nikkede stumt men indestængt arrigt, da præsten sagde, at han da gerne ville tage lille Lars med ind i sin menighed. Konen Signe virkede som sædvanligt forskræmt, men hemmeligt tilfreds, og sådan blev det, at det tredje barn og den sidste søn kom til at hedde Lars, og han var fra starten bestemt ikke faderens yndling. Om så nogen var.

Om alle børnene på Mosegården kan der fortælles mange historier, men denne fortælling handler mest om den tilsyneladende mindst kvikke af dem alle: Lars, eller Tumpe Lasse, som han kom til at hedde. Den ældste, Heinrich, har senere påstået, at de alle var kvikke børn. Han selv, sagde han nøgternt, var den næst kvikkeste af dem. Blandt andet fordi han kom væk fra Mosegården så hurtigt, det kunne lade sig gøre.

Heinrich kom så godt som aldrig til at slide på en skolebænk, da han skulle arbejde fra morgen til aften på gården. Faderen var en hård arbejdsgiver, og hver lørdag blev regnskabet gjort op ved middagsbordet over grøden, som var den daglige kost. Her blev drengens fejltagelser og undladelser påtalt. Efter faderens middagsøvn, tog han drengen med ud i stalden og gjorde regnebrættet op med sit svære bælte, så efter moderens begravelse, stak Heinrich ganske enkelt af. Han gik sin vej i det tøj og de træsko, han stod i. Han kom mange timer senere, forkommen og dyndvåd, til Kolding, og her var det hans held, at en bagerkone, der stod ved døren til bageriet og trak frisk luft, fik øje på ham og forbarmede sig over ham. Hans historie fik en lykkelig slutning, da han mange år senere blev kendt som Københavns bedste konditor: Henrik Flugt, som han nu kaldte sig. Også broderen William, der senere sluttede sig til ham og ligeledes havde smidt det døbenavn, der bandt ham til den forhadte fader, fik succes. Hvis de nogensinde omtalte deres barndomshjem, blev det kaldt 'Grødhuset' eller 'Gråd-huset', men mest 'Tugthuset'.

Men Lars stod så tilbage som eneste søn og arving til faderens galde. Pigerne, der lignede deres mor, rørte Karl ikke, men også de flygtede så hurtigt de kunne. Lars gik til hånde på gården. Han sagde så godt som ingenting, og rygtet gik, at han var sær. Faderen forklarede det ved, at han var blevet sparket i stalden af hesten og havde mistet forstanden. 'Det har nok været en hest, der gik på to ben', kommenterede en nabo syrligt. Præsten, der siden dåben havde holdt lidt øje med Lars, sørgede for, at han kom i skole de tre dage om ugen, den blev holdt. 'Jeg tror, at der trods alt sidder et fornuftigt hoved på ham', fortalte han den tvivlende degn, der blot sukke og tav.

L. A. Ring: Vogterdrengen 1885

Så indtog Tumpe Lasse, som han altid hed blandt sine jævnaldrende, en plads bagest i klassen, længst fra kaminen og tættest på den kolde ydermur. Han klagede sig aldrig og rent faktisk blev han ikke drillet, for han passede sig selv. Han var fysisk stærk, men det var mange af de andre drenge også. Måske var det et murrende, rødtligt glimt dybt inde i øjnene eller den måde, hans store hænder uafledigt krummede sig sammen til hårde næver og slappedes igen, der fredede ham. Både i skolen og på gården.

Der gik nogle år, hvor Tumpe Lasse voksede til og sammen med faderen passede dagligdagen på gården. Hver morgen efter malkningen, mugede han ud i stalden og kastede gødningen ud på møddingen, der hobede sig op i et fælt bjerg midt på gårdspladsen. Så snart frosten var af jorden, skulle det hele køres ud på marken. En nabo stillede noget modvilligt sin hest og vogn til rådighed, og hjalp Lasse med at forke det hele op på vognen. Mest fordi han ynkede sønnen frem for, at han ville hjælpe faderen. Mens de stod og læssede vognen, syslede faderen oppe på taget: Mønningen skulle fornyes efter en lang vinter.

Pludselig mistede faderen fodfæste og gled ned ad det glatte stråtag mod brostenene på gårdspladsen. Han nåede lige akkurat at varsko de to mænd under sig med et råb: 'Hjælp! Grib mig!' Og i et rask snuptag vendte Tumpe Lasse sig lynhurtigt om fra vognen og fangede faderen med sin blankslidte greb, der gik durk gennem brystkassen på ham.

'Et hændeligt uheld', blev der sagt. 'Og det var jo Tumpe Lasse...'

Efter begravelsen sad de syv søskende bænket omkring det tarvelige bord i køkkenet – for de fleste af dem, var det første gang i mange år. Henrik mønstrede de kendte omgivelser og til sidst hvilede øjnene på lillebroren. Han noterede, hvordan hænderne lå afslappet i skødet, hvordan det farlige glimt ikke længere var i blikket.

'Lars', sagde han så, 'her mellem disse fire vægge vil jeg sige højt, hvad jeg altid har tænkt. Du er sgu da den kvikkeste af os alle sammen.'